

Instituudi nõukogus

17. aprillil

* Arutati õppe- ja kasvatus-tööd energeteetika teaduskonnas. Kuulati ära teaduskonna dekaani dots. U. Soodla aruanne ja dots. V. Mikkali kaasaru-anne.

Märgiti ära teaduskonna poolt saavutatud mõningaid tulemusi õppedekuse töstmisel. Teaduskonna õppedekus on siiski endiselt madalam instituudi vastavatest keskmistest näitajate-test.

Vastavalt nõukogu otsusele tuleb teaduskonnas jätkata tööd õppedekuse edasiseks töstmiseks, tösta autotranspordi kateedri õppjöödude kvalifikatsiooni, saurendada nooremate kursuste üliõpilaste osa ÜTÜ-s ja UKB-s, välja töötada abi-nõude plaan katedrite laboratooriumide moderniseerimiseks.

* Kõne all oli NSVL Kõrge-ma ja Keskerihariduse Ministeeriumi kolleegiumi 6. apr. 1972. a. otsuse — töökaitselase õppetöö taseme töstmisest — täitmine. Kuulati töökaitsede-kedri juhataja dots. kt. G. Kii-veti poolt antud informatsiooni.

Saavutustele vaatamata jäab kõrgemate koolide, sealhulgas ka TPI tegevus töökaitsede osas veel maha kaasaaja tootmisse nõuetest (üksikutel erialadel

ei loeta veel töökaitsese kursust; laboratoorsed seadmed on pri-mitiivsed või vananenud; loenguid peetakse mittespetsiali-seeritud auditooriumides; töökaitsede ja erialakatedrite koos-töö pole küllaldane jms.)

Nõukogu otsustas: lugeda alates 1973/74. õ.-a. töökaitsese kursust kõigis õppesormides ja kõigile erialadele; töökaitsese kursus lõpetada eksamiga, TP, TR, TI erialadel arvestusega; tana harjutustunnid 10.-lt se-mestrlt 9.-le erialadel, kus li-miit seda võimaldab; tihendada koostööd töökaitsede katedri ja teiste katedrite vahel; pöörata suuremat tähelepanu diplomi projektides töökaitsese küsimustesse läbitöötamisele.

* Kuulati ära teadusalapro-rektori prof. H. Lepiksoni ette-kanne instituudi välissideme-test 1972. a.

Saurenenud on väliskomandeeringute osatähtsus, samuti TPI osa NSV Liidus viibinud välismaa teadlaste vastuvõtmisel.

TPI töötaate ja üliõpilaste väliskomandeeringute üldarv 1972. a. oli 123.

Nõukogu võttis vastu otsuse instituudi välissidemeteks efek-tiivsuse suurendamiseks ja selles töölöigus seni veel esinevate puuduste kõrvaldamiseks.

Rektori käskkiri

«Tallinna Polütehniku» aktiivse organisatsioonilise ja sisulise kaastöö tegemise eest **AVALDAN** ajakirjanduspäeva, 5. mai puhul **KIITUST** TPI kollektiivi järgmistele liikmetele:

AGUR, USTUS — dotsent, elektronarvutite katedri ju-hatja;

OK, HILLE — «Tallinna Polütehniku» toimetaja; **TOMSON, JAAN** — dotsent, elektrotehnika teaduskonna dekaan;

VIMMSAARE, KUULO — dotsent, filosoofia katedri ju-hatja;

HANSALU, LAINE — a/ü.-komitee esimees;

BAZANOV, VLADIMIR — kehalise kasvatuse katedri vanemõpetaja;

KILK, ALEKSANDER — elektrotehnika aluste katedri assistent, TPI matkaklubi esimees;

PÖDER, OLGA — poliitilise ökonomia katedri dotsent, «Tallinna Polütehniku» vastutav toimetaja;

SIBUL, MARI — TPI raamatukogu vanemraamatukogu-hoidja;

JÜRGETSON, ASTRA — TP-61 üliõpilane;

FIŠMAN, ALEKSANDER — LT-47 üliõpilane;

KOSSITSENKO, SERGEI — LA-67 üliõpilane;

KULLISON, ENE — TL-61 üliõpilane;

LOIGOM, URVE — KO-61 üliõpilane;

LÄTT, RIHO — TP-41 üliõpilane;

MADRUS, MARJU — TT-81 üliõpilane;

POLLINSINKI, KAUPO — MT-61 üliõpilane;

SIRDE, KAAREL — KA-41 üliõpilane;

TIPPO, REET — TP-81 üliõpilane;

VELLEND, NEEME — KU-61 üliõpilane.

TPI rektor A. AARNA

TEATAB SÜT-i STAAP

Opperühmad, kel on suveva-neaaga rohkem kui 6 nädalat, peavad tegema 3 nädalat suvi-seid ühiskondlike töid. TPI rektoraadi ja komsomolikomitee ühise otsuse põhjal.

Tööd on võimalik teha järg-mistel aegadel:

2.—13. junilini;

16.—27. juulini;

30. juulist 10. augustini;

13.—24. augustini.

Tööobjektid:

majandusosakond,

ühiselamud,

ehitusjaoskond,

Klooga spordibaas,

vastuvõtukomisjon,

raamatukogu,

staadion.

Iga rühm valib sobiva töö-objekti ja töökoha ning märgib need rihmaale antud nimekirja. Vastava nimekirja esitab rühma komsorg 20. maiks SÜT-i staabile (staabi asukoht ruu-mis A-II-128).

SÜT-i on vabastatud EUE-73 liikmed ja asutuste stipendi-aadid (vastava töendi esitamisel). Muudel mõjuvatel põhjustel vabastuse taotlejatel esitada avaldused SÜT-i staabile 20. maiks.

Töögruppide moodustamise aluseks on rühmade avaldus ja osavõtt hoogtööpäevakutest.

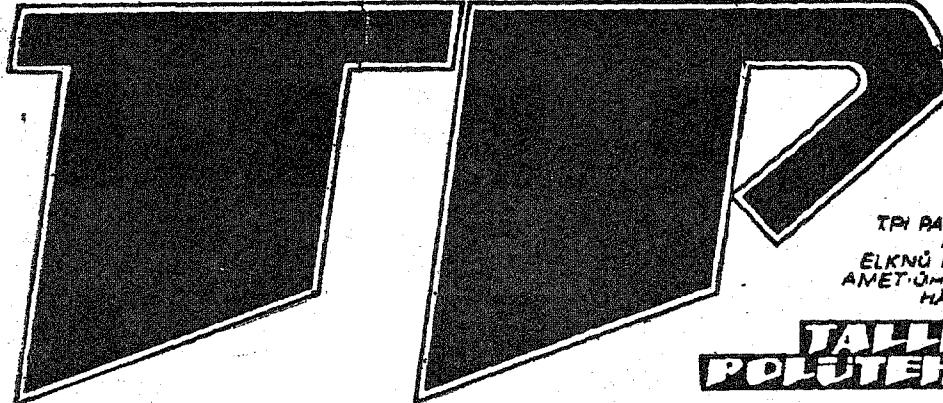
SUVISTE ÜHISKONDLIKE TÖÖDE STAAP

MATK LÄKS KORDA

8. mail kogunesid meie instituudi õppjööd — teenistujad ja üliõpilased VTK matkale. TPI Spordiklubi 25. aastapäeva märgi ömanikeks said kõik matkast osavõtjad — neid oli kokku üle 2000.

Matk oli eeskujulikult organiseeritud ja andis kena va-heldure studasele „judelitigutamisele“.

NÖUKOGU MAADE PROLETAARIASED, ÜHINEGE!

Nr. 15 (709)

Reedel, 11. mail 1973

XXV AASTAKÄIK

НАША ПОБЕДА

Никогда не изгладится из памяти советского народа Великая Отечественная война против фашизма — самой черной и злобной силы мирового империализма. Сейчас весь мир знает те кровавые намерения, во имя которых Гитлер и его сподвижники бросили вооруженные до зубов дивизии на Советский Союз. Тысячи документов — свидетельство того, как долго и тщательно готовили фашисты эту жестокую истребительную войну.

Коммунистическая партия, Советское правительство никогда не забывали об угрозе мирового империализма. Во всей своей деятельности они исходили из указаний В. И. Ленина: «... быть начеку, помнить, что мы окружены людьми, классами, правительствами, которые открыто выражают величайшую ненависть к нам. Надо помнить, что от всякого нашествия мы всегда на залоге».

Да, советские люди знали о военной опасности, помнили о ней и не сидели сложа руки. Быстрыми темпами развивалась тяжелая промышленность. Росли энергетические ресурсы страны, расширялись государственные резервы и мобилизационные запасы. Налаживался выпуск новых образцов танков, самолетов, орудий... И все-таки удалось сделать далеко не все. Но ряду причин, главным образом объективного характера, мы не успели перевооружить части, находившиеся на переднем крае нашей Родины.

Таким образом, гитлеровская армия, заранее отмобилизовавшая, развернутая и сосредоточенная на участках главных ударов, имевшая 2-х летнюю практику ведения современной войны, оказалась в более выгодных условиях. Выдвинув вперед свои мощные танковые клинья, она сумела нанести тяжелый урон советским войскам, прорвавшись к жизненно важным центрам нашей Родины.

Но и в этих тяжелейших условиях первое в мире государство рабочих и крестьян не дрогнуло. Советская Армия остановила гитлеровские полчища под Москвой, вырвала из их рук инициативу под Сталинградом и перешла в решительное наступление.

Как и в годы гражданской войны, защищать свое Отечество уходили целые комсомольские организации.

23 июня 1941 года комсомольское собрание Московского Государственного Университета имени М. В. Ломоносова объявило свою организацию мобилизованной на защиту Родины. Тысяча студентов ушла добровольно на фронт. Две тысячи участвовали в строительстве оборони-

тельных рубежей. За геройзм, проявленный в годы войны 3,5 миллиона воинов-комсомольцев награждены орденами и медалями Советского Союза. Семь тысяч членов ВЛКСМ удостоены звания Героя Советского Союза.

Весна 1945 года может неправу быть названа весной освобождения мира от фашистской чумы. Человечествоечно будет помнить смелого, простого, честного человека — советского солдата, солдата-освободителя.

Победа Советского Союза — это наша политическая экономическая и военная победа. Это победа нашей коммунистической идеологии, великой силы марксизма-ленинизма, неистощимой духовной мощи советских людей, их высокой социалистической сознательности.

28 лет прошло с тех памятных дней. Давно отгремели победные залпы майского салюта. Советский народ занят мирным, созидающим трудом.

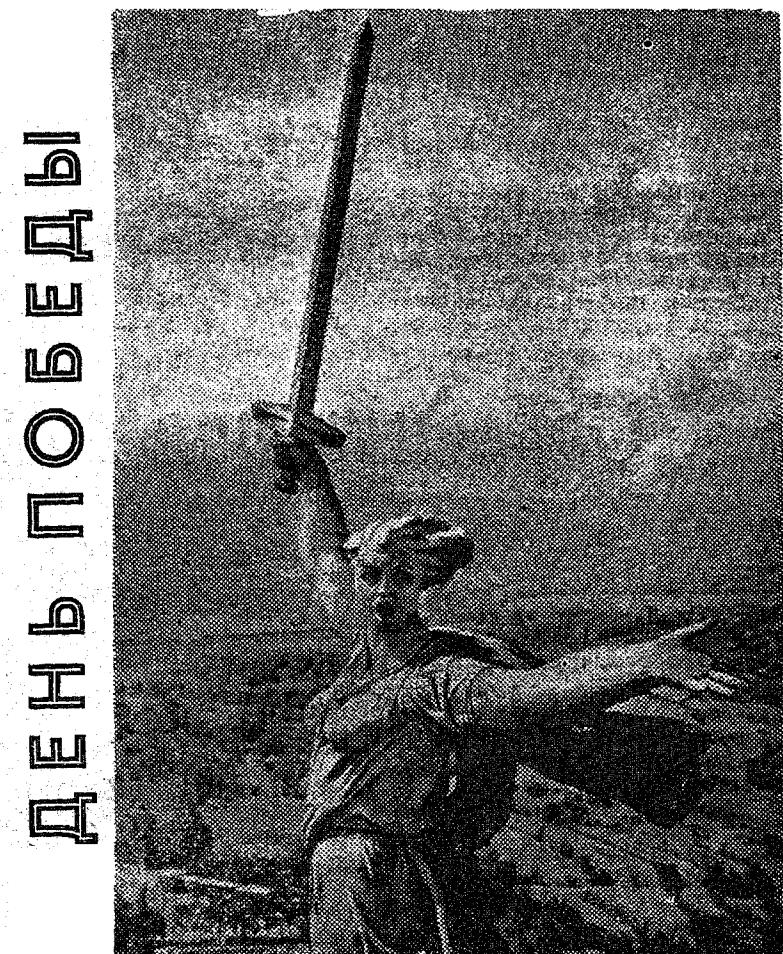
Но пока существует империализм, не снимается и не может быть снята с повестки

дня заботы об укреплении обороноспособности СССР.

Поэтому в основу всей военно-патриотической работы среди студентов нашего института, его комсомольских организаций, должно быть положено незыблное правило — воспитывать юношей и девушки на революционных, боевых и трудовых традициях Коммунистической партии, Ленинского комсомола, советского народа.

Отмечая 28-ю годовщину нашей победы над фашистской Германией, мы, участники Великой Отечественной войны, всегда помним о том, что Ленинский комсомол, наши юноши и девушки были и впредь будут активными и надежными помощниками в укреплении обороноспособности Советского государства, в воспитании молодого поколения в духе беззаветной преданности своему народу, верности ленинским заветам, стойкости и отваги, готовности отдать все силы, а если понадобится — и жизнь для защиты любимой Родины.

Участник Великой Отечественной войны полковник В. БУЧЕЛОВСКИЙ.

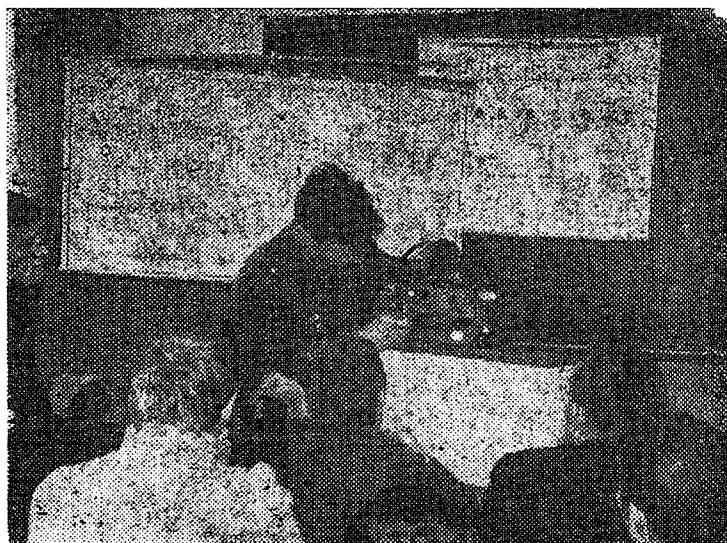
Монумент «Матери-Родины» на Мамаевском кургане. Волгограде.

7 мая исполняется 78 лет с того дня, когда великий русский ученый А. С. Попов осуществил первую в истории человечества передачу по радио, доказав возможность применения электромагнитных волн для беспроводной передачи сигналов на расстояние. В знак признания огромного исторического значения этого научного подвига день 7 мая принято в нашей стране отмечать как ДЕНЬ РАДИО.

Парадоксально, но факт: Россия — родина радио — сильно отставала в развитии радиосвязи от других капиталистических стран.

Объяснялось это как общей отсталостью страны, так и инертностью царского аппарата.

Бурное развитие радио и связанный с ним промышленности началось в России после Октябрьской революции. Большую роль сыграли мероприятия Советского правительства и лично В. И. Ленина, придававшего первостепенное значение организации «газеты без бумаги и без расстояния». Весной 1922 года в

Группа LA-67 изучает радиостанцию P-107.

виги связистов в годы Великой Отечественной войны. Сотни тысяч были награждены орденами и медалями. 278 человек удостоены звания Героя Советского Союза, 106 военных связистов стали кава-

боевой техники маневрируют на поле боя, повинуясь воле командира. Кто передает приказы и распоряжения войскам? — Военные связисты, радисты. Кто связывает порой отдаленный маленький гарни-

Москве была построена радиостанция, ее мощность была 12 киловатт и превышала общую мощность аналогичных станций того времени в Берлине, Париже и Нью-Йорке.

В результате этой большой работы техника радио в Советской стране за несколько десятков лет прошла колоссальный путь.

В период Великой Отечественной войны наша армия имела на вооружении прекрасные по тому времени отечественные радиостанции — автомобильные, переносные танковые, самолетные и другие. О насыщенности советских войск радиосредствами свидетельствуют такие цифры: В Сталинградской наступательной операции (зима 1942/43 гг.) использовалось около 9 тысяч радиостанций, а летом 1944 года — в Белорусском наступлении — их было свыше 27 тысяч.

Родина высоко оценила геройский труд и боевые под-

День Радио и военные связисты

лерами Ордена Славы всех 3-х степеней.

Минуло более четверти века со дня победы над фашистской Германией. Огромные изменения и в войсках связи.

Взять, к примеру, наши военные радиостанции. С их помощью можно поддерживать устойчивую связь в любое время суток практически на любые расстояния. Они смонтированы на высокопроходимых видах транспорта — автомобилях, бронетранспортерах, танках, вертолетах и самолетах.

Огромные массы войск и

зон радиолокационной станции с Большой землей? — Радист. Кто, сидя в радиорубке атомной подводной лодки, бороздящей морские глубины, перебрасывает невидимый мостик, соединяющий с Родиной? — Радист. Такую профессию нельзя не любить.

Идя навстречу знаменательной дате, студенты нашего цикла показывают высокие показатели по изучению специальности радиста. Среди них: Н. Строганов — АТ-87, Г. Урб — КП-81, Т. Мандре — ЛС-81, А. Салдре — ЛС-81.

М-р П. МАКСИМОВ.

Майор Крахмальников проводит занятия по изучению азбуки Морзе в группе ЛС-61.

Соревнуются студенты

С 9 по 12 апреля инженерно-техническим циклом военной кафедры проводились соревнования по военно-техническим дисциплинам, посвященные празднику Советского народа и всего человечества — Дню Победы над немецким фашизмом.

Соревнования имели целью подвести итоги напряженного труда студентов в прошедшем году и повысить их знания и навыки.

Было разработано положение о соревновании с учетом пройденных тем студентами III и IV курсов и включены следующие дисциплины:

— Продолжение полёты препятствий.

Материалы подготовил подполковник Мергасов.

Фото В. Евтушенко,

П. Максимов.

— Подготовка и запуск двигателя автомобиля.

— Подготовка и запуск мотопилы «Дружба».

— Выполнение норматива по одеванию противогаза.

— Установка противопехотной мины на тяжелого действия.

— Обнаружение и обезвреживание противотанковой мины.

Можно с удовлетворением отметить, что подавляющее большинство студентов добросовестно отнеслись к проводимым мероприятиям и упорно боролись за честь учебной группы, взвода.

Ход соревнований оперативно освещался, через 2—3 часа после соревнований весь личный состав мог проверить свои результаты на красочно оформленном стенде, была выпущена фотография.

Лучших результатов добились:

а) среди взводов IV курса —

I место — 342 уч. взвод (ММ-87, ММ-88),

II место — 341 уч. взвод (ММ-81, МП-81),

III место — 441 уч. взвод (ЕЕ-81, ЕЕ-82).

б) среди взводов III курса —

I место — 531 уч. взвод (КА-61, КА-67, КО-61,

КЮ-61),

II место — 431 уч. взвод (ЕЕ-61, ЕЕ-62),

III место — 332 уч. взвод (ММ-61, МТ-61).

В личном зачете наивысших

результатов добились студенты

Кинкса (541 уч. взвод — КЮ-81)

и Рэндала (531 уч. взвод —

ТМ-61).

Команды от взводов-призеров

будут представлены для награждения денежными премиями и грамотами.

Офицеру необходимо в совер-

шествии знать военное дело:

быть хорошо подготовленным в военно-теоретическом отношении и в области своей непосредствен-

ГОРОДА — БРАТЬЯ

породнился с еще одним городом — Венецией.

Взаимный интерес к труду, жизни, истории и культуре друг друга приводит помимо обмена делегациями депутатов, специалистов, работников культуры, науки и просвещения, к таким формам, как поездки художественных коллективов, групп спортсменов, обмен разнообразными выставками, фотоматериалами, литературой, кинофильмами.

Уже традиционными стали Дни Таллина в Котка и Дни Котка в Таллине. Последний такой форум дружбы проводился 4—5 ноября 1972 года в Таллине. На торжественном заседании, посвященном этому событию, мэр г. Котка Тауно Пулкин отметил, что прочный мир и добрососедские отношения между нашими странами служат их дальнейшему процветанию.

СССР с первых дней своего существования претворяет в жизнь идеи мира, дружбы, сотрудничества между народами. Эти идеи служат основным принципом, по которому СССР на протяжении всей своей истории строит свое отношения с другими странами. И еще одним подтверждением верности этим принципам служит стремление Советского государства к породнению городов разных стран мира.

Т. МАЛЯР ЛТ-27.

СОВЕТСКИЙ ОФИЦЕР

В строительстве и укреплении Советских Вооруженных Сил офицерские кадры занимают чрезвычайно важное место. Советский офицер, пользующийся высоким доверием народа, Коммунистической партии и правительства, призван обучать и воспитывать подчиненных. Он непосредственно руководит учебно-воспитательным процессом, лично организует боевую и политическую подготовку воинов. На всех видах занятий и учений, в ходе политмассовой, культурно-просветительной и спортивной работы офицер решает задачи, обеспечивающие гармоническое развитие советских воинов и их всестороннюю подготовку к ведению боевых действий.

К современному офицеру предъявляются много требований, и одно из них может быть заключено в известных словах К. Маркса: «... воспитатель сам должен быть воспитан». По отношению к советскому офицеру «воспитанность самого воспитателя» включает прежде всего его коммунистическую убежденность и партийность, глубокое знание им военного дела, его высокий общекультурный уровень. Коммунистическая партия в своей Программе требует, чтобы «командный состав настойчиво овладевал марксистско-ленинской теорией, имел высокую военно-техническую подготовку, отвечал всем требованиям современной военной теории и практики, укрепляя военную дисциплину».

Высокая марксистско-ленинская подготовка офицера является основой для политической подготовки подчиненных, опорой в его борьбе с пережитками буржуазной идеологии и проникновением ее в среду воинов.

Офицеру необходимо в совершенстве знать военное дело: быть хорошо подготовленным в военно-теоретическом отношении и в области своей непосредственной военной специальности, т. к. естественно, что без прочных

личных военно-профессиональных знаний он не сможет рационально вести обучение и воспитание подчиненных. Все его усилия в учебно-воспитательной работе окажутся беспредметными, а результаты же будут отвечать требованиям ведения современной войны. Многолетняя практика подтверждает, что высокое воинское мастерство и боевые качества быстрее формируются у тех воинов, которых обучают офицеры, являющиеся мастерами военного дела — знатоки ракетной техники, отличные огневики, танкисты, первоклассные летчики, опытные моряки, саперы, связисты.

Среди качеств современного офицера-воспитателя важное место занимает его общая культура. Чем выше культурный уровень офицера, тем большими возможностями он располагает в воспитании подчиненных. Его общее развитие и высокая культура привлекают к нему внимание воинов, обеспечивают ему более высокий авторитет среди них.

Требования к общей культуре офицера в условиях развернутого строительства коммунизма и революции в военном деле заметно возрастают. Современный офицер — человек с широкими познаниями, с высокой технической и общей культурой.

Невозможно успешно воспитывать и обучать современных воинов, обладающих большими духовными запросами, разносторонними интересами, не зная важнейших достижений человеческой мысли в области общественных и естественных наук, техники, военного дела, литературы, искусства. Чтобы вести за собой молодежь, нужно пользоваться ее расположением, жить ее мыслями, увлечениями. А на это способен офицер, который сам увлечен передовыми идеями века, любит книги, регулярно читает газеты и журналы, посещает кино, театр, следит за новым в науке, технике, искусстве, литературе, спорте. Все это позволяет ему чувствовать пульс жизни, идти в ногу с жизнью, вносить новые в воспитание, обучение и быт воинов.

Составлено на 4-й странице.

13. MAIL ON LOODUSKAITSEPAEV

Looduskaitsepäeva puhul on kõigiti kohane kokku võtta ja esile tuua panus, mille insenerid on teinud keskkonna kaitseks: uurimistööd õhu ja vetepuhtuse alalt, projektid ja juba rakendatud abinööd. Seda pole vähe. Ka pole meie kollektiivis vähe nende probleemidest tösiselt haaratud inimesi. Ent pealkirjas toodud mõistete kõrvutamine toob esile ka märksa sügavamaid probleeme.

Pool meie rahvastikust elab linnades. Meie linnad tähendavad õppimist ja teadmisi, tähdavad nende teadmistest sündinud väärtust, uusi jõude ja võimalusi, mis laserad meil elada paremini kui enne, ja arvukamalt.

Linn on süsteem, mis kiiresti kasvab loodusliku keskkonna arvel. Veel kiiremini kasvab linnast sündiv industriaalne tootmine ja laiendab oma mõjujääri — seda jällegi loodusliku keskkonna arvel. Aga linn ja kõik temast tulenev püsib ja areneb inseneride töö tulemusena. Kas nitsuguses olukorras võib üldse rääkida insenerist kui looduse kaitstajast? Probleemi saab esitada tera-

INSENER ja LOODUSKAITSE

varamski vormis: Kas külluslikku tulevikutühsikonda rajades ei muuda me tulevaste põlvkondade eksisteerimist küsivaks?

Kütset «metsa tagasi» ei saame paraku täita, sest mets ei mahuta meid enam ega jõua ka toita. Loodust kahjustavad tehnoloogilised protsessid võiks seaduse korras seisma panna, aga vaevalt oleks kalade mäng puhtas jävees tühja kõhu korrall nii kena vaadata kui nüüd, mil oleme sõnunud. Rabalaukad, jõhvikaasood ja vanad talutared on ilusad, aga jäksid nad nii suma ihaldatavaks, kui meilt vötetaks võimalus tagasipöördumiseks nende keskelt sooga mugavasse tippa?

Jöudsime sõlmprobleemini, mille võiks esitada tuttava metsailema sõnadega, kes turistidest mahasõdeleid metsakultuuri juures lausus: «Looduskaitse on nii moes, et väga vähe on veel inimest, kes looduse heaks oleksid nõus millestki loobuma.»

Loobuda siiski tuleb.

Eelmiste intimpõlvede poolt terhaaval kogutud teadmised ja joud on akumuleerunud

praeguse põlvkonna käte tohutute võimalustena. Rakendades kõik võimalused materiaalse küljuse kõige kõrremaks saavutamiseks, peame loobuma juba oma lähimate järglaste tervisest. Eraldades olulise osa ressurssidest keskkonna kaitseks ja taastamiseks, ohutumate tootmisviiside väljatöötamiseks, reguleerides mõnede toodangu liikide väljalaset, peame loobuma paljudest ahvatlevatest asjadeist.

Kumb tee valitakse?

Kahjuks püütakse nii otsustamine kui järgnev vastutus jäätta ainuüksi seadusandlike organite osaks, unustades, et seadusandlus täidab meie riigis rahva enamuse tahet. Raske on plaaniorganell digustada mõne kaubaartikli tootmisest mahavõtmist, kui kõik seda soovivad endale hankida. Muru tallamine linna haljasaladel on eeskirjadega keelatud, kuid kas muru puutumatus on sellega tagatud?

Kõigile meile tundub, et täielikuks headoluks vajame veel väga palju asju ja hüvesid. Aga kas oleme püüdnud enesele aru anda sellest, kui

paljud nendest asjadest muutuvad meie silmis väärtsusetuks niipea, kui nad on vaevata kättesaadavad kõigile? Ühiskonna kasvavate vajaduste ühta täielikuna rahuldamise idee õige tõlgendamine, vajaduse ja soovi, nõude ja moe, tarbimise ja raiskamise mõistete piiritlemine näib kujunevaid ühiskonnale tema arengu proovikiviks.

Ühiskonna ja looduse vaherkorra kujunemisel on nii tänapäeval kui homsetel inseneridel kahekordsest määraan osa. Insener on esiteks kui tarbij, kelle vajadus ja soove arvestatakse; teiseks kui tootmise tegelik suunaja. Eelkõige insener peab omama häia silmaringi, vastutustunnnet, loobumisvõimet ja julgust, et digesti juhida tootmist ja sellega kogu ühiskonda tänaste ja homsete vajaduse vahelisel teel. Et jouda nende omadusteni, selleks ei suuda loobuda võimalusest teha kaks sammu vähem oma teenuskonnal bussipeatusesse, on ta siis vürmeline rohkemaks?

Tänapäeva looduskaitse ei ole üksnes seadusandlus ja insenerlikud kaitseabinud. Looduskaitse seisneb inimese lähdemises loodusele, tema taastoomises looduse esteetiliste väärtsuste juurde nitsugusest määral, et nende väärtsuste kaitseks tehtud loobumised ei olegi enam loobumised, vaid kõige sügavam rahuldus.

Kui kaugel oleme sellest praegu?

Tähedatud rada murupeerunal tähendab otsest vaid seda, et atmosfääri jäab «laekumata» paar grammi hapnikku. Aga kui täiskasvanud inimene ei suuda loobuda võimalusest teha kaks sammu vähem oma teenuskonnal bussipeatusesse, on ta siis vürmeline rohkemaks?

dots. L. PIKKOV
Eesti Looduskaitse Seltsi
TPI sektsooni
juhatuse esimees

15 AASTAT AA-ERIALA

mismootorite laboratoorium, kus laboratoorseid töid tehti autode GAZ-MM ja «Austin» ning traktori DT-54 mootorite baasil.

Autode ehituse, tehniline ekspluatatsiooni ja remondi vahistuse laboratooriseid töid tööti Tallinna autotranspordiharidis nr. 1 ja autoremondi tehas. Tootmis- ja diplomieelset praktikat organiseeriti Leningradi Autotranspordi Valitsuse eesrindikes autotranspordi ettevõttes.

Autotranspordi kateedri lõimus 1958./59. õ-a. sügissemestril viidi laevajõuseadmete erialale III kursuse üliõpilased üle autotranspordi erialale. See oli eriala lõpetajate esimene lend 1958. a. kevadel. Erialal tödi mehaanikateaduskonna soojusenergeetika kateedri juures, kus kateedri tollaegsaks juhatjaks oli dots. J. Ivanov, kes luges eriala üliõpilastele autotranspordite ja termoodünaamika kursusse. Erialal algaaastail 1958. õ-a. profiileerivate ainete õppesüüdudeks prof. A. Aarna (kütusejoon määrdained), dots. H. Tiismus (autoelektriseadmed), dots. E. Liiver (autode tootmine ja remont), dots. N. Rozanov (autode teoria), dots. kt. R. Levet (autode tehniline ekspluatatsioon ja autoveod).

Esialgseks laboratoorseks baasiks oli põhiliselt soojusenergeetika kateedri sisepõle-

teeder tagasi soojusenergeetikahoonesse. Algas intensiivne laboratooriumide komplekteerimine seadmetega ning teaduslik uuringistöö. Alates 1962. a. on kateedri kollektiivi teadusliku uuringistöö põhisuunaks «Autode tehniline hoolduse teaduslik-tehnilised alused». Nimetatud teema kohaselt kujunes kateedris välja kaks suunda nii riigieelarvelise kui ka lepingulise uuringistöö osas. Dots. E. Soonvaldi juhendamisel — autode diagnostika rullstendil, dots. kt. R. Leveti juhendamisel — mootoriõli saastumise dünaamika ja õlitüfiltrite tööefektivus.

Dots. E. Soonvaldi initsiativil konstrueeriti ja ehitati esimene autode diagnostika stend vabariigis ja hiljem rida diagnostika stende automajanditele.

Tänu TPI rektoraadile soetati aastatel 1968–72 kateedril õppetöstarbeks GAZ-53A, komplektne mootorite katse-

stend Tšehhoslovakkia SV-st koos generaatori ja juhtpuldiaga, Saksa DV-st piesolektriline inditseerimise seade. Autoremonti ja Maanteede Ministerium andis kateedrile ille bilansist-bilanssi õppeautodeks YAZ-451 ja M-21, autošassi ZIL-MM-555, elektriseadmete kateestendi. Kateedri on käesolevaks ajaks varustatud põhiliste õppeseadmetega (välja arvatud autode remondi laboratoorium). Kuid silmas pidades autokonstruktsioonide täiustamist tuleb kateedril piisavalt jätkata laboratooriumiseadmete moderniseerimist. Autotranspordi kateedri kollektiivi põhiülesandeks on arenada kõrgemat haridust kooskõlas teaduse ja tehnika progressi nõuetega, tösta autotranspordi eriala spetsialistide ettevalmistuse kvaliteeti, parandada nende ideelis-poliitilist kasvatamist.

15. a. välitel on autotranspordi eriala TPI-s lõpetanud kokku 295 üliõpilast, neist kaugõppes 41.

R. LEVET
autotranspordi kateedri
juhataja

NOOR SPETSIALIST TPI-s

Meie majas on üks noormeest, kel alati tuhat toimetamist käsil ja kes siiski leib mahti peatumiseks, kui kaaslane nõu küsib. Oma sõnast ei tagane, on asjalik, seltskonnas asendamatu. Ameti poolset inseneri, kes peab korda looma eelarveliste tööde juurutamise käigus. Murrab pliki nende ettevõtetega, kes ei taha andmeid anda. Loodab endale abiks lepingute vastutavaid täitjaid. Tulemuseks peab olema, et TPI-s teaduslikule uuringistööle kulutatud iga rubla toob rahvamajanduses tagasi 2 rubla ja 90 kopikat.

Selle noormehe töölaualt tulevad kõik need arvutused, mis näitavad, kuidas tehtud kulutused annaksid veelgi suuremat efekti.

Kes see mees siis on? Püüan asjasse selgust tuua, kuigi see ei ole lihtne. Rohkem kui enesest rääkis ta oma sõpradeest.

See mees on Vello Kilk. Ta on TPI töötuse juhtimise ja

«Palju on veel teha. See kõik on algus. Asjad said alles paigast nihutatud. Nüüd on vaja nad ka kääma panna. «Tallinna Polütehnika» võiks meile rohkem oma lahket kaasabi pakkuva.»

Kõige selle juures tuleb arvestada, et meie maja teenistujate komissaritöö korraldamist võib lugeda keeruliseks.

didaadimiinimumi eksamite sooritamine ning kaugõpeaspirantuur.

Rahul võib olla see noor spetsialist, kes nii lühikese ajaga nii hästi on suutnud oma töökohta sisse elada. Vello Kilk on seda suutnud.

Kirja pannud
ASTRA JÜRGETSON
TP-61

Asjad said alles paigast nihutatud

planeerimise eriala esimese lennu vilistlane. Töötab TPI teadusliku uuringistöö sektori vaneminsenerina. Ei salli üksikus ja keskpärasust. Kõige selle töö täiesti sobilik noortejuhiks, mis on juba ka kinnitust leitud. Vello on selle aasta algusest TPI teenistujate

komsomolialgorganisatsiooni büroo sekretär. Algus oli hoiatsemisväärsae. Vello paneb imestama, kuidas võivad noored inimesed olla nii loudu. Isegi kõige elementaarsemaid asju ei suudeta korda ajada, — võtta end arvele, tasuda liikme-maksud. Mõne ürituse kordaminek sõltub teinekord ainult noorte kohaletulekust, aga sedagi ei viitsita teha. Sellepäras pole paljud ettevõtmised tulnud nii välja, nagu soovitud, kuid vahapeal varjusurmas olud komsomolielu on siiski elavnenud. Vello ise arvab:

Inimesed on erineva haridus-tasemega, paljud käivad öhtu koolis. Ka perekond ja kod vöttavad oma aja.

See raskendab sisulist töö. Väljapääs leiti komsomoligrupide moodustamises ja individuaalse kohustuse võtmise. Suuremat tähelepanu oodatakse allasutustesse juhatajatelt. Peale leidma võimalusi teenistujate-kommunistlike noorte kaasa-kaaramiseks üleinstituudilistes komsomoliitüritustest. Vello nõuab teistelt ja ega ole ka ise endale kõrgemat valinud. Ta on Moskva Riikliku Keskk-Patendi-instituudi diplomiand. Diplomi kaitsmine on juuni algul. Hoiata siis pöialt. Lähemaks tulevikus on kavas kā-

KEEMIAKANDIDAAT KADRI SIIMER

Tallinna Polütehniline Instituudi põlevkivikeemia ja sünnetesi laboratooriumi vaneminsener Kadri Siimer kaitseks õppesutuse keemiateaduskonna nõukogu ees väitekirja «Resort-siljide ja laktaamide hüdroksümetülimise uuringine.»

Väitekiri moodustab ühe osa laboratooriumi uuringustest DFK-valkude sünnetesi alal. Liimvaigud DFK, mille valmistamise lähteaineiks on põlevkivienoolid, on viimastel aastatel leidnud ehitustegusevuses laialdast kasutamist mineraalsed ja sünneteliste materjalide liimimisel. Kuid neil on suured perspektiivid ka puiduliimideks. Dissertatsioonitöös pühendas

autor peamise tähelepanu mitmesuguste teoreetiliste küsimustesse lahendamisele hüdroksümetülimisreaktsiooni valdkonnas, mis on esimeseks ja olulisemaks astmeksi vaikude sünnetesi. Sealjuures töötas ta välja matemaatilise mudeli hüdroksümetülimisreaktsiooni kiinetika kirjeldamiseks kontsentreeritud lahustes. Töö tulemused võimaldavad ka praktiliselt täiustada vaikude sünnetesi tehnoloogiat.

Väitekiri valmis tehnikadoktor professor Agu Aarna ja tehnikakandidaadi Karl Kiisleri

juhendamisel. Ametlike oponentideks olid väitekirja kaitsmisel tegevad keemiateaduskondu professor Olaf Eisen ja tehnikakandidaadi dottsent Harald Silland. Keemiateaduskonna nõukogu omistas Kadri Siimerile ühel häälel keemiateaduskondu teadusliku kraadi.

Kadri Siimer lõpetas 1959. aastal Tallinna Polütehniline Instituudi orgaaniliste ainete tehnoloogia erialal ja on kogu vahepeale aja olnud samas õppesutuses ametis insenerina. Siiani on ta jõudnud kirja panna kaheksa teaduslikku artiklit, ta on ka ühe autoritunnistuse omanik.

Советский офицер

(Продолжение 2-й страницы.)

M. И. Калинин с полным основанием называл культурность оплодотворяющим фактором всякой положительной работы, считая, что чем сложнее, квалифицированнее работа, тем большая культурность требуется для ее выполнения.

Педагогический труд требует от офицера высокого мастерства, развитого мышления, творческого отношения к выбору педагогических средств, приемов и методов, применение которых основывается на учете сложившейся ситуации, индивидуальных особенностей подчиненных, характера взаимоотношений в воинском коллективе.

Таким образом, высокие личные качества офицера, его педагогическое мышление, такт и ма-

стерство являются той силой, которая оказывает решающее влияние на результаты воспитания и обучения личного состава. Эти качества не даются человеку от рождения. Они формируются во время обучения в военном училище и академии, совершенствуются на практической работе.

У нас, студентов технических вузов, эти качества вырабатываются при обучении на военной кафедре. Кафедра воспитывает в нас офицеров, беззаветно преданных делу коммунизма, способных правильно организовать обучение и воспитание личного состава, обеспечить умелое руководство войсками как в мирное время, так и на войне.

Взвод 142 АА-87 И. МИГУЛИН, АА-87 А. РАЕНКО, АА-87 В. РОДИН, АК-87 В. КИРСАНОВ.

KEELEMELIET TEHNİKAKANDIDAADI KRAAD

Tunneeme meie katedri noort juhatajat **VALMAR KOKKAT** alles lühikest aega. Sellest hoolimata on ta oma taktilise suhtumisega inimestesse ja sügava kohusetundega töö vastu võtnud kolleegide poolt.

Valmar Kokkota isikus on ünneliku kooskõla leidnud tehnikaalane teadusemee ja keelemees. Just nii sugust inimest on vaja tehniline õppesuutuse keelte kateedrile —

meest, kes isiklike kogemuste varal teab, kui palju on tehnikainimesel vaja keelteoskust, ja milles seisnevad keelte õppimise saladused.

Keelte kateedri kollektiiv on nimile **Teid, Valmar Kokkota, tehnikakandidaadi teaduslikukraadi saamise puhul ning soovib Teile palju jõudu ja tahet tehnika ja keele ühendamisel.**

Keelte kateedri kollektiiv

ÜLIOPILANE N. LUBAB TEHA OTSUSTAVA PÖÖRDE

klinikus hambaarsti juures. Esmaspäeval, 29. 02. 73. a. puudusin koolist, kuna ei olnud võimeline kooli tulema, sest saabusin alles hommikul õe pulmast. Neljapäeval, 1. 03. 73. a. puudusin koolist, sest jõudsin vörkpalli võistlusemängust tagasi alles ösel kell 1 ning hommikul ei ärganud väsimuse pärast üles. Neljapäeval, 15. 03. 73. a. puudusin koolist, kuna kolmapäeva õhtul ja öösel vastu neljapäeva viibisin pinginaabri sünnipäeval ja hommikul ei olnud võimeline kooli tulema. Reedel, 16. 03. 73. a. Selle puudumise kohta mul mingit objektiivset põhjust ei ole. Läppäeval, 31. 03. 73. a. puudusin joonestustunnist põhjusel, et jääin magama. Kohale jõudsin alles teise tunni keskel ning kohalolemine ei läinud arvesse. Kolmapäeval, 7. 03. 73. a. puudusin koolist põhjusel, kuna käisin naistepäevaks linnast lilli ostmas, milleks kulus pool päeva.

Järgneva õppetöö kestel püüan hoolikamalt suhtuda õpetöösse ja korralikult kinni pidada õppedistsipliini küsimustest.

4. 04. 73. N. N.

Programmeerimine arvutil «Nairii-C». Tallinn, 1973, 92 lk., 2000 eks., 16 kop.

Я. Томсон. Электропривод и комплексная автоматизация типовых производственных установок и процессов. Tallinn, 1973, 228 lk., 1000 eks., 42 kop.

Teadmised on meie relv ja Tallinna Polütehniline Instituudi mehaanikateaduskonna dekaanile

I kursuse ülioölilane

N. N.

Seletuskiri.

Järgnevalt püüan pöhjenda oma puudumist järgmistel päevadel. Teisipäeval, 18. 02. 73. a. puudusin keemia loengust põhjusel, et kodust (Viljandist) pidi saadetama joonestuskombain ning kuna kedagi kodus ei olnud, siis pidin ise vastu minema, sest muidu ei oleks seda kuhugi panna olnud. Neljapäeval, 15. 02. 73. a. puudusin vene keele tunnist, kuna ei olnud ühtegi, kes oleks sellest osa võtnud ning üksinäma sinna ei jäänud. Läppäeval, 17. 02. 73. a. puudusin, kuna ema pidi Viljandist siia mülle külla tulema ja kartuleid tooma, kuna aga ta hilines ning hiljem ei oleks kartuleid kuhugi panna olnud, siis ma mäsinachitusjoonestamise tunnist puudusin. Esmaspäeval, 23. 02. 73. a. puudusin koolist, kuna jään Viljandis bussist maha ning järgmiste bussiga joudsin siia alles kell 13.00. Reedel, 26. 02. 73. a. puudusin koolist, kuna viibisin Mustamäe pell-

Programmeerimine arvutil «Nairii-C». Tallinn, 1973, 92 lk., 2000 eks., 16 kop.

Я. Томсон. Электропривод и комплексная автоматизация типовых производственных установок и процессов. Tallinn, 1973, 228 lk., 1000 eks., 42 kop.

TPI SPORDIKLUBI AJALOOST

HARRI EESMAA
TPI Spordiklubi
esimene esimees
OLEV SAAR
TPI Spordiklubi
esimene juhataja

Käesoleva aasta maikuus möödub 25 aastat TPI Spordiklubi asutamisest. Arvestades TPI suhtelist noorust körgemate koolide peres, vääril veerandajane juubel igati märkimist ja spordiklubi senise töö kokuvõtete tegemist.

Aastal 1944, mil instituut pärast Tallinna vabastamist uesti tegevust alustas, loodi instituudis VSÜ «Kalevi» kehakultuurikollektiiv (TPI spordiring), esimeneheks üliõpilane A. Soosaar. Kõige populaarsem spordiala oli üliõpilaste hulgas vörkpall. Esimese suurema spordiüritusena peeti 1945. a. kevadel teaduskondade vahelised vörkpallivõistlused. Samal aastal tuli instituudi vörkpallikoondisvõistkond Tallinna meistriks.

1947. a. talvel moodustati VSÜ «Kalevi» Kesknõukogu alluvusega Tallinna Akadeemiline Spordiklubi (ASK). ASK-i olid kehakultuurikollektiivid TPI-s Tallinna Riiklikus Tarbekunsti Instituudis (praegu Kunstiinstituut), Tallinna Riiklikus Konservatooriumis. ASK esimene oli TPI vanemõpetaja O. Kiljako.

Aastatel 1947–1948 kujunes välja Tallinna asutuste, ettevõtete ja kõrgemate koolide kehakultuurikollektiivid ühined ühtne organisatsioon. Kindel alus loodi VSÜ «Kalevi» Tallinna linnaõukogu tegevusele. NSV Kõrgema Hariduse Ministeeriumi otsusega moodustati TPI-kehalise kasvatuse ja spordi kateeder ning määrati kindlaks kehalise kasvatuse ja spordiürituste finantseerimise kord kõrgemate õppesuutustega poolt. Need muudatused olid aluseks TPI Spordiklubi moodustamisele, milleloomise mõttele energiliseks töötajaks oli instituudi tolleaegne direktor R. Mahl. ASK liikvidereimist ja TPI kehakultuurikollektiivi reorganiseerimist spordiklubiks pidas vajalikuks ka VSÜ «Kalevi» Kesknõukogu, kes võttis vastu sellekokahase otsuse 7. mail 1948. a. TPI Spordiklubi asutamiskoosolek toimus Kopli peahoones 4. juunil 1948. a.

1948/49 õppeaasta ja sellele järgnenud suvevaheaga oli rikas mitmesugustest spordiüritustest. On säilinud andmed, et 29. mail 1949. a. üleinstituudilisel kevadjoonksuroossil oli parim ehitusteaduskonna vanemõpetaja Verner Kikas, kes jooksis Kopli pargis 1000 m ajaga 2:54.0. 1949. a. tuli TPI vörkpallimeeskond Eesti NSV meistrivõistlustel II kohale. Mängijatest on teada P. Jürjo, S. Kurotskin, B. Milk, H. Tönniste, I. Lindpere, Ü. Jeret.

Esimene tegevusaasta kokkuvõtete tegemiseks, põhikirja vastuvõtmiseks ja klubि juhtivate organite valimiseks tuli 14. mail 1949. a. kokku TPI Spordiklubi esimene konverents. Konverents võttis vastu otsuse TPI sügis- ja talve-spartakiaadide organiseerimiseks. Need massiüritused toimuvad nüüd igal aastal.

TPI esimene sügisspartakiaad oli 4.–25. sept. 1949. a. 9-i spordialal. Osa võtsid TPI teaduskondade kõrvul ka Tallinna Riikliku Kunstiinstituudi ja Tallinna Riikliku Konservatooriumi võistkonnad. Spartakiaad lõppes üliõpilaste, õppjõudude ja teenistujate ühise rongkäiguga läbi linna ja lõppvõistlusega Kadrioru staadionil.

Järgneb:

KEELEVEERUD

LIKLIKUD ja LINELISED SAKSAPÄRANDID

(metoodikane, süsteemne, teooriane...)

Seal, kus vene keel sõnavormidega logiščeskiy — logičnyy, praktičeskiy — praktičnyy, teoretičeskiy — teoretičnyy, metoodičeskiy — metodichnyy jne. Saab alale kuulumist selgesti eristada hinnangu andmisest, oleme oma keeles jõetud. Peame konteksti näjal mõistatama, kas loogiline tähelepanu loogika alale kuulumist väh aruka mõtlemisega kooskõlas olemist.

Eriti tähbar on olukord juhtumitel nagu kriitiline, kus üks sõna peab täitma ne- ja line-sufiksivormi ülesandeid kahe sõna -kriis ja kriitika puuhul.

Mis siis teha? Siin tuleks kääia soovituse järgi, mille andis J. V. Veski juba sajandi algaastatel: «Ei tarvitse vörora keelsetegi sõnadega meie keeles teisiti talitada kui omadega — rad heidetagu nendesmade reeglite alla, mis eestik keeles muudid maksma on».

Kas siit küllalt selgelt ei järeldu sõnavormid nagu: Loogika, loogika-, loogikaline (logičeskiy), loogikane (logičnyy) praktika, praktika-, praktikaline (praktičeskiy), praktikane (praktičnyy) süsteem, süsteemi-, süsteemne kriis, kriisi-, kriisiline, kriisne kriitika, kriitika-, kriitikaline, kriitikane.

Kui ütleme, et kriitikamärgus oli piprane, või sellest veelgi kibedam — paprikane, miks siis mitte ka, et (väga) kriitikane?

PROF. L. JÜRGenson

ÜLIOPILASMEISTRIKS TPI

Tallinnas lõppesid Eesti NSV kõrgemate koolide meistrivõistlused korvpallis. Esmakordelt võtsid osa kõrgemate koolide konkursist ERKI ja Konservatooriumi üliõpilased.

Täiseduga esinesid seekord TPI korvpallurid. Esmalt alistasid ERKI-TRK koondis 106:58, seejärel TPedi meeskond 71:56. Kohtumises EPA-ga suudeti esimene poolaeg võita 48:43. Võistlus võideti ülekaalukalt 88:65. Turniiri viimasel päeval kohtuti vana rivaaliga — TRÜ meeskonnaga, kes oli samuti kaotuseta. Kui esimesed 13 minutit kulgesid tasaväigises heitluses tehnikaüliõpilaste mõnepunktilisel juhtimisel, siis poolaja lõpul olid nad oma vas-

test kindlasti file ja võitsid 50:32. Ka teisel poolajal kuulus mängu initsiativ. Tallinna tudengitele ning kogu kohtumine võideti üllatavalalt suurelt 11:75.

1973. a. Eesti NSV üliõpilaste meistriteeks tulid R. Mitt, J. Lass, T. Randala, V. Kirt, A. Paling (majandusteaduskond), P. Tomson ja A. Kallasvee (mehaanika teaduskond) ring A. Järv, G. Dudkin ja R. Oras (ehitusteaduskond).

Võistlustoaja lõpetavad TPI korvpallurid maikuus Tartus, kus peetakse Eesti NSV meistrivõistlused.

J. DUDKIN
treener

MEISTRID SPORTVOIMLEMISES

TPI sportvoimlejad võtsid kokku õppeaasta jooksul tehtud töö ning selgitasid oma parimat. Naiste klassis tuli TPI meistriks Urve Saar (TE-41), kes meistrinõudel järgus võisteldes kogus 35,8 punkti.

Teistes järkudes olid parimad: I. jäär — I. Koptjonova (TI-101), 34,7. II. jäär — N. Stolpikova (AT-67), 36,0; teine L. Grisko (MM-27), 34,4. III. jäär — 1. I. Vasjuhhina (LR-27), 36,0; 2. M. Pärtel (TI-21); 3. D. Jasko (E-27), 35,9.

Naiskondadest oli parim majandusteaduskond, kellele järgnesid meistrinõudel meistrilised ja elektrotehnikute ja chitajate ees.

Kakskümmend üks võimlejad tulid töime järgunööete üle-

misega. Parimatele oli spordiklubi välja pannud nägusad vimplid.

Avaldame sügavat kaas-tunnet Jaagule
ISA
surma puhul
Rübm E-44

Vastutava toimetaja aset.
M. RANDVER

«Таллинский политехник». Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Uhiselu».

Pikk tn. 40/42.

Hind 2 kop.

MB-05643

Tellimise nr. 1003